

SYLLABUS OF MARATHI CET FOR RECRUITMENT OF LECTURERS

Paper-I- मराठी भाषा व वाङ्मयाचा इतिहास , भाषाविज्ञान आणि व्याकरण
(सूचना- सर्व गट अभ्यासने आवश्यक आहेत.)

गट-१

भाषाविज्ञान व मराठी भाषेचा अभ्यास

१. भाषेचे स्वरूप
२. भाषेची उत्पत्ती
३. भाषाभ्यासाच्या पध्दती
४. अर्थविचार
५. मराठीच्या प्रमुख बोली
६. प्रमाणभाषा आणि बोली

गट-२

मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (१२०० ते १८१८ या कालखंडातील प्रमुख ग्रंथकार व त्यांच्या साहित्यकृतींचा अभ्यास)

१. प्रमुख महानुभाव ग्रंथकार
२. ज्ञानदेव, नामदेव व त्यांचे समकालीन संत
३. एकनाथ, तुकाराम, रामदास आणि इतर संत कवियित्री
४. मुक्तेश्वर, रघुनाथ पंडित, वामन पंडित, श्रीधर, मोरोपंत
५. बखर वाङ्मय
६. शाहिरी वाङ्मय

गट-३

मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (१८१८ ते २००० या कालखंडातील प्रमुख वाङ्मय प्रकारांच्या अनुषंगाने)

१. कविता
२. कादंबरी
३. नाटक
४. कथा
५. चरित्र-आत्मचरित्र

ग-४

अ) व्याकरण

१. शब्दांच्या जाती
२. अख्यात, विभक्ती, संयुक्त क्रियापद
३. प्रयोगविचार
४. वाक्यविचार
५. शब्दसिध्दी

ब)

१. वृत्त
२. वृत्तलेखन
३. जाहिरातलेखन

Paper-II-साहित्याचे स्वरूप -प्रयोजन , नियतकालिके, वैचारिक वाङ्मय, साहित्य समीक्षा, तौलनिक साहित्य आणि साहित्य प्रवाहांचा अभ्यास

(सूचना- सर्व गट अभ्यासने आवश्यक आहेत.)

गट-१

- अ) साहित्याचे स्वरूप व प्रयोजन
ब) साहित्य समीक्षेचे स्वरूप
क) समीक्षेच्या पध्दती
१. आस्वादक
  २. चरित्रात्मक
  ३. ऐतिहासिक
  ४. संस्कारवादी

गट-२

- तौलनिक साहित्याभ्यासाचे स्वरूप व व्याप्ती
१. विश्व साहित्य
  २. राष्ट्रीय साहित्य
  ३. भारतीय साहित्य या संकल्पना
  ४. भाषांतर : स्वरूप, प्रकार व कार्य

गट-३

मराठीतील साहित्य प्रवाहांचा अभ्यास

- अ) लोकसाहित्य
१. लोकसाहित्याची संकल्पना व स्वरूप
  २. लोकगीते
  ३. लोककथा
  ४. प्रयोगरूप लोककला:भारूड,गोंधळ,कीर्तन,तमाशा
- ब) दलित साहित्य
१. दलित साहित्याची प्रेरणा व स्वरूप
  २. दलित कविता
  ३. दलित कथा
  ४. दलित कादंबरी
  ५. दलित आत्मकथने यांची स्वरूप-वैशिष्ट्ये
- क) ग्रामीण साहित्य
१. ग्रामीण साहित्याची प्रेरणा व स्वरूप
  २. ग्रामीण कविता
  ३. ग्रामीण कथा
  ४. ग्रामीण कादंबरी यांची स्वरूप-वैशिष्ट्ये

गट-४

- अ) नियतकालिकांच्या कार्याचे स्वरूप
- निबंधमाला, मनोरंजन, प्रतिभा,अभिरुची, सत्यकथा, अस्मितादर्श, पंचधारा, महाराष्ट्र साहित्य पत्रिका, युगवाणी
- ब) ग्रंथकारांच्या वैचारिक वाङ्मयाचा अभ्यास
- लोकहितवादी, म.जोतीराव फुले, गो.ग.आगरकर, ताराबाई शिंदे, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर, वि.दा.सावरकर

संदर्भ साहित्य

१. मराठी भाषा: उदय व विकास-कृ. पां. कुलकर्णी
२. मराठी भाषा आणि साहित्य-द.ता.भोसले
३. भाषा व भाषाशास्त्र-श्री.ना. गजेंद्रगडकर
४. भाषा व संस्कृती-ना. गो. कालेलकर
५. सुबोध भाषाशास्त्र- प्र.न. जोशी
६. महानुभाव पंथ आणि त्याचे वाङ्मय -शं.गो.तुळपुळे
७. यादवकालीन मराठी भाषा- शं.गो.तुळपुळे
८. प्राचीन मराठी गद्य-संपा. शं.गो.तुळपुळे
९. महानुभाव: गद्य -पद्य-शं.गो.तुळपुळे
१०. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास- अ.ना.देशपांडे
११. संत साहित्याची सामाजिक फलश्रुती-गं.बा.सरदार
१२. वारकरी संप्रदाय : उद्गम आणि विकास-भा.पा.बहिरट व प.ज्ञा.भालेराव
१३. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास- डॉ. अ.ना.देशपांडे
१४. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास अर्वाचीन- डॉ. प्र.ना.जोशी
१५. मराठी कथा: रूप आणि परिसर- डॉ. म.द.हातकणंगलेकर
१६. मराठी कथा: उद्गम आणि विकास-इंदुमती शेवडे
१७. मराठी कादंबरीचा इतिहास- डॉ. चंद्रकांत बांदिवडेकर
१८. धार आणि काठ-नरहर कुरुंदकर
१९. प्रदक्षिणा-कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे
२०. कवित आणि प्रतिमा- सुधीर रसाळ
२१. मराठी व्याकरणाचे व्याकरण- कृ. पां. कुलकर्णी
२२. व्यावहारिक मराठी-ल.रा.नसिराबादकर
२३. समीक्षेची नवी रूपे-गंगाधर गाडगीळ
२४. साहित्य समीक्षा आणि वाद- डॉ. रवींद्र ठाकूर
२५. तौलनिक साहित्याभ्यास: आनंद पाटील
२६. तौलनिक वाङ्मयाभ्यास: तत्वे आणि स्वरूप-दिशा-चंद्रशेखर जाहागिरदार
२७. भाषांतर आणि भाषा-विलास सारंग
२८. लोकसाहित्य : संकल्पना व स्वरूप -डॉ. शरद व्यवहारे
२९. लोकसाहित्याचे स्वरूप- डॉ. प्रभाकर मांडे
३०. दलित साहित्य: वेदना आणि विद्रोह-भालचंद्र फडके
३१. दलित साहित्य: एक अभ्यास- डॉ. अर्जुन डांगळे
३२. आंबेडकरवादी मराठी साहित्य- डॉ. यशवंत मनोहर
३३. ग्रामीण साहित्य: स्वरूप आणि समस्या- डॉ. आनंद यादव
३४. ग्रामीण साहित्य: स्वरूप आणि शोध- डॉ. नागनाथ कोत्तापळे
३५. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (पारतंत्र्यकाल ते स्वातंत्र्यकाल: १८१८-१९५०)- डॉ. मोहन शेळके.